

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold

31. desember 2020 Hemne Sparebank

Hemne
SPAREBANK

Heim
Hitra
Frøya

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper.....	2
3.	Kapitalkrav	2
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	2
3.2	Bufferkrav.....	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4.	Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.1	Definisjon misligholdte engasjement:.....	4
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	5
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	8
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	9
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier.....	9
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	10
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	11
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	11
4.9	Sikkerhetsstilte eiendeler.....	12
4.10	Motpartsrisiko knyttet til derivater.....	12
5.	Egenkapitalposisjoner.....	12
6.	Renterisiko.....	13
7.	Styring og kontroll av risiko.....	14
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP.....	14
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoer.....	15
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	20

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2020 med mindre annet framgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper

Kystregionen Eiendomsmegling AS er et heleid datterselskap som ble etablert høsten 2018. Selskapets formål er å drive eiendomsmeglingsvirksomhet. Selskapets drift har liten betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen NOK), minimumskrav til ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner) og beregningsgrunnlag

Kapitaldekning	
Sparebankens fond	294.936
Overkursfond	30
Utjevningfond	8.363
Annen egenkapital	17.735
Egenkapitalbevis	82.857
Beholdning av egne egenkapitalbevis	-1.979
Gavefond	1.255
Sum egenkapital	403.197
Avsatt utbytte	-5.800
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-340
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-37.280
Sum ren kjernekapital	359.777
Fondsobligasjoner	30.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum kjernekapital	389.777
Ansvarlig lånekapital	30.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum tilleggskapital	30.000
Netto ansvarlig kapital	419.777

Pilar III Hemne Sparebank

Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)

Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	0
Offentlige foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	20.004
Foretak	139.388
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.353.403
Forfalte engasjementer	14.320
Høyrisiko-engasjementer	75.588
Obligasjoner med fortrinnsrett	26.505
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	80.556
Andeler i verdipapirfond	0
Egenkapitalposisjoner	47.505
Øvrige engasjementer	159.849
CVA-tillegg	0
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.917.118
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	157.886
Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	0
Sum beregningsgrunnlag	2.075.004
Kapitaldekning i %	20,23
Kjernekapitaldekning	18,78
Ren kjernekapitaldekning i %	17,34
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,55

Finanstilsynet publiserte den 15.februar 2018 vedtak av Pilar-2 krav. Banken skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 1,6% av beregningsgrunnlaget. Pilar-2 kravet gjelder fra 31.mars 2018. Banken har et konsolidert kapitalmål på 14,1% for ren kjernekapitaldekning.

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 0,52 % i Eika Gruppen AS og på 0,77 % i Eika Boligkreditt AS.

Ren kjernekapital	394.638
Kjernekapital	429.573
Ansvarlig kapital	465.792
Beregningsgrunnlag	2.377.969
Kapitaldekning i %	19,59 %
Kjernekapitaldekning	18,06 %
Ren kjernekapitaldekning i %	16,60 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	8,61 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2020 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 134,9 millioner:

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	51.875
Motsyklisk buffer (1,00 %)	20.750
Systemrisikobuffer (3,00 %)	62.250
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	134.875
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	

Banken har 266,4 millioner kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	-
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	-
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	27.253
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	81.890
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	7.681
Øvrige eiendeler	4.002.870
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-37.620
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-37.620
Totalt eksponeringsbeløp	4.082.074
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	4.082.074
Kapital	
Kjernekapital	389.777
Kjernekapital etter overgangsregler	389.777
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	9,55 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	9,55 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap fordi en kunde ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser. Dette er en av risikoene som har størst konsekvens, og dermed en av risikoene banken skal ha mest fokus og oppfølging på.

Sentrale forutsetninger for å redusere denne type risiko er god kredittvurdering, samt gode rutiner, systemer og verktøy på kredittgivning og oppfølging av låneengasjement. Det er utarbeidet en egen kredittpolicy som går nærmere inn på dette. Bankens kredittrisiko overvåkes blant annet gjennom Eika-bankenes risikoklassifiseringssystem som beregner misligholds-sannsynlighet. I tillegg til de modellberegnete nedskrivningene av utlånsporteføljen er det foretatt en ekstra nedskrivning som følge av koronasituasjonen. Kredittrisikoprofilen er ikke vesentlig endret i løpet av året, men kredittrådgiverne har i tillegg andre oppgaver i forbindelse med koronapandemien.

Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 90 sammenhengende dager. En kundes engasjement vil også bli klassifisert som misligholdt dersom banken vurderer at kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at kundens finansielle forpliktelser overfor banken ikke vil bli oppfylt. I slike tilfeller vil kunden bli tapsmarkert og det blir gjennomført en individuell vurdering av nedskrivningsbehovet.

Hemne Sparebank beregner effektiv rente på to ulike måter avhengig av om instrumentet (lånet) er, eller ikke er, kredittforringet ved første gangs balanseføring. Den effektive renten er den renten som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid. For lån som ikke er kredittforringet ved første gangs balanseføring benyttes kontraktsfestede kontantstrømmer uten justering for forventede tap. For lån som er kredittforringet ved første gangs balanseføring korrigeres kontraktsfestede kontantstrømmer for forventede tap. Den effektive renten betegnes da som en kredittjustert effektiv rente.

Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier.

Retningslinjene omhandler både privat- og næringslivsengasjementer.

- Hvert kvartal blir det foretatt vurdering av engasjement som har utviklet seg negativt, eller som vi har mistanke om vil utvikle seg i negativ retning.
- Årlig gjennomgås et utvalg av store engasjement.

For engasjementene er det verdien av bankens sikkerheter, låntakers betjeningsevne etc. som vurderes.

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitoren blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet. Et finansielt instrument som ikke er kredittforringet vil ved første-gangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til instrumentet og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert. Dersom det oppstår en kredittforringelse skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på amortisert kost og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis.

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av metode for nedskrivninger i banken:

Eksponering ved mislighold

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet. Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Tap ved mislighold (LGD)

Nedskrivninger på utlån

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

Sannsynlighet for mislighold (PD)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD. Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell, som vektet ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen i de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittøk har vært kortere enn en forhåndsdefinert tidshorison.

Kun adferdsmodell benyttes dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorison. I alle andre tidshorisoner vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige. Adferdsmodellen angir PD 12 mnd. basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling.

Generisk modell angir PD 12 mnd. basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel. For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap. For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller, hvorav fire er delt opp etter kundens alder (18–26 år, 27–42 år, 43–65 år og 66+ år) og den siste består av personer, uansett alder, med minst en aktiv betalingsanmerkning.

Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller. Ved beregning av misligholds sannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd).

Vesentlig økning i kredittrisiko (migrering)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med det PD faktisk er på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. mindre enn 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD_{12\text{ mnd}} > PD_{12\text{ mnd. ini}} + 0,5\%$ og $PD_{\text{liv}} > PD_{\text{liv ini}} * 2$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. over eller lik 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD_{12\text{ mnd}} > PD_{12\text{ mnd. ini}} + 2\%$ eller $PD_{\text{liv}} > PD_{\text{liv ini}} * 2$

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko.

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.
- Eiendelen har et overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

Engasjement i steg 3 med en positiv utvikling i forventede kontantstrømmer kan friskmeldes og føres tilbake til steg 1 eller 2. Dette gjøres ut fra en individuell vurdering av engasjementet.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – basis, oppside og nedside scenarioet – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til fire år fram i tid.

Scenarioene er gitt følgende sannsynlighetsvektning basis 70%, nedside 20% og oppside 10%. Deretter vektet 20% av endringen i makrokomponenten i endelig PD-estimat. Variablene arbeidsledighet, oljepris, husholdningers gjeldsgrad og bankenes utlånsrente inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet.

Variablene og tilhørende vektning fastsettes av sjefsøkonom i Eika Gruppen. De makroøkonomiske variablene er ikke uavhengige, noe som betyr at en endring i en variabel vil påvirke prognosen for enkelte av de andre variablene, det gir derfor begrenset informasjon å se på sensitiviteten til hver enkelt variabel. I nedside scenarioet er hver variabel tilordnet en lavere forventning relativt til basis scenarioet og visa versa i oppside scenarioet.

Nedskrivninger i Steg 3

Banken gjennomgår vesentlige deler av bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkelt kunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Banken avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter steg 3 nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Personmarked	2.261.759	108.902	8.399	2.379.060
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	82.883	7.697	75	90.655
Industriproduksjon	46.669	10.521	12.216	69.406
Bygg og anlegg	164.536	16.998	9.732	191.266
Varehandel, hotell/restaurant	34.602	6.144	7.499	48.245
Transport, lagring	27.626	1.993	3.621	33.240
Eiendomsdrift og tjenesteyting	387.433	9.687	12.632	409.752
Annen næring	52.876	7.712	2.929	63.517
				-
Sentralbank	69.860	-	-	69.860
Kredittinstitusjoner	773.806	-	-	773.806
Sum sektor/næringsfordeling	3.902.050	169.654	57.103	4.128.807
"Hjemkommune"	2.305.172	124.841	46.170	2.476.183
"Øvrige deler av hjemfylke"	472.865	30.142	6.817	509.824
Resten av Norge	1.124.013	14.671	4.116	1.142.800
Sum geografisk fordeling	3.902.050	169.654	57.103	4.128.807
Gjennomsnitt²	3.628.396	169.859	49.021	3.847.276

¹ Etter steg 3 nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	18.140	48.996	329.152	644.706	2.282.441	578.615	3.902.050
Ubenyttede rammer			82.925		86.729		169.654
Garantier				14.183	42.920		57.103
Sum	18.140	48.996	412.077	658.889	2.412.090	578.615	4.128.807

¹ Etter steg 3 nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og steg 3 nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Lønnstakere o.l.	7.802	19.563	2.188	567	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	-	-	-	-	-
Industriproduksjon	-	-	-	-	-	-
Bygg og anlegg	-	8.216	1.800	1.800	3.148	1.400
Varehandel, hotell/restaurant	-	-	-	-	-	-
Transport, lagring	-	-	-	-	-	-
Eiendomsdrift og tjenesteyting	-	2.952	700	300	-	-
Annen næring	-	-	-	-	-	-
Sum	7.802	30.732	4.688	2.667	3.148	1.400
"Hjemkommune"	7.802	30.621	4.595	2.667	3.148	1.400
"Øvrige deler av hjemfylke"	-	111	93	-	-	-
Resten av Norge	-	-	-	-	-	-
Utlandet	-	-	-	-	-	-

¹ Kun steg 3 nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2020	1.299	2.744	2.021
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	70	-967	0
Overføringer til steg 2	-59	563	0
Overføringer til steg 3	-101	-218	3108
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	548	-259	9
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-498	-567	-1369
(Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)			
Endringer i modell eller risikoparametre	-234	28	389
Konstaterte tap			530
Tilbakeføring av tidligere konstaterte tap			
Andre justeringer	6065	1404	0
Tapsavsetninger pr. 31.12.	5.791	-16	2.667

Endringer i nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2020	120	206	1.000
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	3	-15	0
Overføringer til steg 2	-5	27	0
Overføringer til steg 3	-24	-12	400
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	12	4	1000
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-61	-81	0
(Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)			
Endringer i modell eller risikoparametre	-14	-45	0
Konstaterte tap			
Tilbakeføring av tidligere konstaterte tap			
Andre justeringer	126	11	-1000
Tapsavsetninger pr. 31.12.	36	-111	400

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier (og ubenyttede kreditter for IFRS-banker)
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	2.545	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier		400
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	5.215	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1.030	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	216	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-465	
Periodens tpskostnader	8.541	400

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. Hemne Sparebank har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	69.830	75.820	0	Ingen	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter	-	15.452	0	Ingen	0 %	0 %
Offentlige foretak	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbanker	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjoner	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Institusjoner	100.020	100.020	0	Ingen	0 %	0 %
Foretak	301.937	280.495	0	Ingen	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.837.876	2.837.876	0	Ingen	74 %	0 %
Forfalte engasjementer	14.283	14.283	0	Ingen	99 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer	58.187	58.187	0	Ingen	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	265.051	265.051	0	Ingen	0 %	0 %
Institusjoner med kortsiktig rating	402.781	402.781	0	Ingen	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond	-	-	0	Ingen	0 %	0 %
Egenkapitalposisjoner	43.417	43.417	33.845	Ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	181.314	181.314	0	Ingen	0 %	0 %
Sum	4.274.696	4.274.696	33.845	-		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittdriverater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom takst, eiendomsverdi, kjøpekontrakt eller meglervurdering. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes hovedsakelig eiendomsverdi. Bankens markedskunnskap (egenvurdering), og takst, eiendomsverdi, kjøpekontrakt eller meglervurdering der en finner det nødvendig brukes ved fastsettelse av verdi. Verdivurdering av eiendom blir foretatt ved hver ny opplåning.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon i typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles, og som er stillet som sikkerhet for lån i sentralbanken pr. 31.12.2020:

Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler

Eiendeler	Balansført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Balansført verdi av sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av sikkerhetsstilte eiendeler	
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer	186.004	0	186.004	186.004	79.047	0	79.047	79.047
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	186.004	0	186.004	186.004	79.047	0	79.047	79.047
herav: sikrede verdipapirer (ABS)								
herav: utstedt av offentlig forvaltning								
herav: utstedt av finansielle foretak								
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak								
Sum	186.004	-	186.004	186.004	79.047	-	79.047	79.047

Tabellen under viser bankens mottatte sikkerheter pr. 31.12.2020:

Mottatte sikkerheter	Ikke sikkerhetsstilt		Nominell verdi av mottatte sikkerheter	Virkelig verdi av mottatte pantsatte og belånte sikkerheter	
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken		herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Utlån og fordringer annet enn innskudd og utlån på anfordring		2.235			2.235
Andre mottatte sikkerheter	5.571.158		5.571.158		
Sum	5.573.393		5.573.393	79.047	79.047

4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Hemne Sparebank hadde ingen derivatkontrakter pr. 31.12.2020, og har derfor heller ingen engasjementsbeløp hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis i Hemne Sparebank deles vanligvis inn i to porteføljer. Disse klassifiseres som Aksjer og fond til virkelig verdi over resultatet, og Aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over utvidet resultat.

Aksjer og fond som er klassifisert til virkelig verdi over resultatet er ordinær bankportefølje hvor intensjonen om å realisere kortsiktige gevinster på kurssvingninger ikke er fremtredende. Aksjer og egenkapitalbevis som er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat er strategiske aksjer beregnet for varig eie.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål						
- børsnoterte aksjer	84	84	0	-915	0	0
- andre aksjer og andeler	1.334	1.334	3	73	0	0
Aksjer og andeler – strategisk formål						
- børsnoterte aksjer	0	0	0	0	0	0
- andre aksjer og andeler	71.130	71.130	280	17.735	0	0

1 "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Hemne Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld

Renterisiko er risiko for tap på grunn av endringer i det generelle rentenivået. I begrepet inngår også kursrisiko/rentefølsomhet, dvs. endring i en obligasjons verdi ved endring av markedsrenten. Det vanlige er å beskrive renterisikoen med hvor stort beløp man taper gitt at renten går opp eller ned med 1 %. Banken måler renterisikoen ved at det beregnes en gjennomsnittlig durasjon (tid til neste renteendring) for de forskjellige postene.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Periodiske vurderinger av obligasjonsporteføljen inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Varslingsfristen i finansavtaleloven for rentenedgang på kundeinnskudd er 2 måneder.

Renterisikoen knyttet til fastrenteinnskudd er noe høyere, men en del av disse avtalene har en klausul med 32 dagers varslingsfrist ved uttak. Fastrenteinnskuddene har rentebindingsperioder fra 1-12 måneder. Det er ikke benyttet renteswapper.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Banken har p.t. ingen sertifikatgjeld.

All annen rentebærende gjeld har flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR med kvartalsvise rentejusteringer. I perioder hvor det inngår rentebærende gjeld med fast rente vurderes behovet for renteswapper i hvert enkelt tilfelle. Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger i markedspolicyen. I henhold til netto renteeksponering i balansen har vi beregnet renterisikoen pr 31.12.2020 til kr 0,8 mill.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og framtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, men skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et kapitalmål utover beregnet kapitalbehov. I fastsettingen av bankens kapitalmål for kapitaldekning inngår også fastsatt pilar2-krav fra Finanstilsynet, i tillegg til en egen styringsbuffer.

Bankens kapitalmål for kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret har vært tilstrekkelig involvert i prosessen. Kvaliteten på risikostyrings- og ICAAP-prosessen har vært god. Risk-compliance manager har også deltatt i prosessen sammen med administrasjonen og styret.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Likviditets- og finansieringsrisiko
- Markedsrisiko
- Eiendomsrisiko
- Operasjonell risiko
- Andre mulige pilar 2-risikoer

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoeer gjøres ved hjelp av ulike metoder. Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en reversert stresstest. I en reversert stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik reversert stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under et kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

I desember 2017 mottok banken tilbakemelding fra Finanstilsynet (SREP) som i stor grad er sammenfallende med bankens egne konklusjoner. Etter at fristen for å kommentere tilsynets vurderinger gikk ut i februar 2018, fastsatte Finanstilsynet pilar 2-kravet til 1,6% for banken, gjeldende fra 31.mars 2018.

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoeer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Hemne Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og kursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risikoer, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en støttefunksjon for forretningsområdene og styret som skal sikre at alle vesentlige risikoer i institusjonen er identifisert, målt, vurdert og rapportert. Banken har etablert en compliancefunksjon som en uavhengig funksjon som skal understøtte arbeidet i linjen og bidra til å redusere bankens compliancerisiko. Funksjonen har en forebyggende, rådgivende og kontrollerende rolle.

Kredittrisiko/konsentrasjonsrisiko/kredittvekst

Bankens policy for kredittrisiko beskriver krav, rammer, organisering mv. på området kredittrisiko. Risikoen styres i tillegg gjennom rutiner og retningslinjer. Banken har etablert en fullmaktstruktur ved innvilgelse av lån og kreditter, og har i tillegg kredittutvalg sammensatt av flere fagfelt innen kreditt. Banken skal ha en lav til moderat kredittrisikoprofil.

Det er kundens tilbakebetalingsevne, betalingsvilje og engasjementets lønnsomhet som skal være avgjørende for bankens kredittbeslutning. Dersom kundens tilbakebetalingsevne skulle svikte, skal sikkerhetene dekke inn bankens krav.

Det skal ikke gis lån eller kreditter dersom kundens betalingsevne eller vilje ikke er til stede, selv om sikkerheten er tilfredsstillende. Lån og kreditter skal som hovedregel bare gis til personer og selskaper som har dokumentert en god betalingshistorikk, ikke har betalingsanmerkninger og som har vist/viser vilje til å tilbakebetale sin gjeld i henhold til inngåtte avtaler. Banken beregner kundens evne til å betjene gjelden (likviditetsoverskudd) med utgangspunkt i inntekter, utgifter, samt renter og avdrag. Kundens evne til å tåle likviditetssvingninger på kort og lang sikt skal også tillegges vekt.

Alle lån og kreditter etableres som hovedregel med første prioritet i betryggende sikkerhet. Banken har retningslinjer som definerer hvilke verdier av de ulike sikkerhetstyper banken legger til grunn for å vurdere sikkerhetsdekningen av et engasjement. Banken har etablert rammer basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for kredittområdet. Endringer i kredittstrategi og vesentlige brudd på rammer kan gi grunnlag for å endre vurdert kapitalbehov i pilar 2.

Alle rammer og krav til utlånsporteføljen revideres årlig, og styret følger utviklingen tett gjennom blant annet de kvartalsvise risikorapportene. Bankens organisering, bemanning og kompetanse for oppfølging av kredittengasjementer er vurdert som god. Banken har egen kredittsjef som har ansvar for å følge opp kreditt-kvaliteten og faglig opplæring av bankens rådgivere.

Banken har i løpet av de siste årene hatt god vekst. Dette har vært ønsket av både styret, generalforsamlingen og administrasjonen. Dette har vært basert på en langtidspanlegging og gode prognoser. Dette skyldes flere forhold, som andre bankers nedleggelse av filialer, sterkere fokus på lokalbankkonseptet i vårt nærrområde og økt aktivitet innen både person og næringsmarkedet. Snitt PD (beregnet gjennomsnittlig risiko for mislighold de kommende 12 måneder) i porteføljen har likevel holdt seg stabil sammenlignet med andre banker. Dette er tegn på at banken har god styring og kontroll, og ikke har påtatt seg ytterligere vesentlig kredittrisiko, selv under perioder med sterkere vekst enn gjennomsnittet.

Vårt regelverk, både i kredittåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom, ved årsskiftet er en veldig liten andel av våre utlån gitt uten noen form for sikkerhet. Dette dreier seg om lønnskotelån og kreditter gitt på såkalte standardiserte vilkår samt mindre forbrukslån. Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner/banker. Det knytter seg liten kredittrisiko til denne porteføljen. De enkelte papirene i porteføljen vurdert til virkelig verdi etter innføring av nytt regnskapsprinsipp etter IFRS.

Både person- og bedriftskundene risikoklassifiseres. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken i bedre stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Person- og næringskundene blir delt inn i følgende tre risikoklasser: Lav risiko (rkl 1–3), middels risiko (rkl 4–7) og høy risiko (rkl 8–12). Styret får hvert kvartal en rapport om overholdelse av rammer satt i kredittpolicy. Det gjelder bla. fordeling person- og næringsliv, andel i næringsgrupper, engasjementer større enn 10 % av bankens ansvarlige kapital samt utvikling i risikoklasser.

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske/regionale områder

Banken har forholdsvis små aktører i mange næringer som kunder. Bankens kunder er ikke avhengig av utviklingen i en bedrift eller næring. Det er satt rammer for hvor mye banken skal være engasjert i ulike næringer. Styret vurderer eksponeringen i de ulike næringer hvert kvartal.

I henhold til Forskrift om kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer har banken 1 stort kundeengasjement under utlånsvirksomheten. Store engasjement rapporteres til styret hvert kvartal.

Høy utlånsvekst kan medføre økt risiko for tap på grunn av at banken påtar seg kredittrisiko som ikke fullt ut fanges opp i kapitaldekningsrapporteringen. Dersom veksten i tillegg i hovedsak har kommet utenfor bankens definerte geografiske markedsområde kan dette gi ytterligere forhøyet risiko for tap, spesielt for BM-engasjementer. Banken har benyttet Finanstilsynets metode beskrevet i Rundskriv 12/2016 for å beregne pilar 2 påslaget for utlånsvekst.

Kapitalbehovet blir beregnet for utlånsvekst utover 8 prosent for hhv. PM og BM. Utlånsveksten for PM og BM har de to siste årene vært hhv. 9,5 % og 14,6 %. Banken har hovedsakelig hatt sin vekst i bankens definerte geografiske markedsområde.

Likviditets- og finansieringsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Bankens policy for likviditetsrisiko fastsetter krav og rammer for styring av bankens likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert, i hovedsak med innskudd, og banken skal ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner. Likviditetsbuffer er en betegnelse på de ulike likviditetsreserver som banken har. Det er fastsatt mål og rammer for å sikre at banken har en tilfredsstillende likviditetsbuffer. Banken rapporterer godt innenfor rammene.

Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Banken har tilfredsstillende fordeling på forfallstidspunktene på innlån. Innskudds-andelen utgjorde ved utgangen av året 92,6 % og styret har i policy satt en ramme for innskuddsdekning på minst 80%. Porteføljen av obligasjoner var ved årsskiftet på kr 265 mill. Hele beholdningen er deponert i Norges Bank, og kan benyttes/benyttes som sikkerhet for lån. Banken har også en trekkrettighet i oppgjørsbank på 125 mill.

Det er vedtatt en likviditetspolicy med tilhørende rapportering som skal sikre god og langsiktig likviditetsstyring. Bankens styre vurderer likviditetsrisikoen i Hemne Sparebank som tilfredsstillende.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. Bankens policy for markedsrisiko fastsetter rammer for tillatte instrumenter, samt rammer for renterisiko og valutarisiko. Rammene er basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for området.

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, egenkapitalbevis, obligasjons- og pengemarkedsfond. Disse deles inn i handelsportefølje, verdipapirer til virkelig verdi over resultat og verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat. Bankens verdipapirportefølje skal først og fremst sikre at banken har en tilfredsstillende likviditetsbeholdning av lett omsettelige verdipapirer (LCR-kvalitet). Beholdningen skal også sikre at banken har tilgang på likviditet i en normalsituasjon og i en krisesituasjon.

Hemne Sparebank har ingen portefølje definert som handelsportefølje.

Verdipapirer til virkelig verdi over resultat er balanseført til kr 1,4 mill.

Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat består hovedsakelig av aksjer i strategiske selskaper.

Bankens virksomhet innen verdipapirmarkedet var på et lavt nivå i 2020. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området. Bankens kursrisiko anses som lav ut fra volum.

Banken handler ikke med valuta. Valutarisikoen er derfor ubetydelig.

Eiendomsrisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomsprisrisiko knyttet til utlån dekkes under kredittrisiko og konsentrasjons-risiko. Banken eier sitt eget bankbygg som er balanseført til kr 8,6 mill. I tillegg ble naboeiendommen kjøpt i 2018. Eiendommen har vært under renovering i 2019 og 2020 og skal tas i bruk i starten av 2021. Banken skal benytte deler av eiendommen selv, mens deler vil være utleid til et regnskapskontor. Et uventet verdifall på eiendommene anses ikke å være av vesentlig betydning.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap mv. som følge av utilstrekkelige/sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Risikoens vesentlighet vises gjennom risiko for økonomiske tap og/ eller risiko for manglende måloppnåelse. Operasjonell risiko skal være lav.

Bankens risikotoleranse vises i praksis gjennom løpende håndtering av den operasjonell risiko. Håndteringen er avhengig av risikoens vesentlighet, som vises gjennom risikoen for økonomisk tap og/eller risiko for manglende måloppnåelse, herunder tapte forretninger/inntekter og risiko for tap av omdømme. Banken har styregodkjente retningslinjer for ansattes identifisering og rapportering av operasjonelle hendelser. I policy for operasjonell risiko har banken satt rammer for hvor stort økonomisk tap banken aksepterer fra hendelser. Banken rapporterer hendelser samlet til styret hvert kvartal. Bankens årlige internkontrollgjennomgang kan også avdekke mulig operasjonell risiko for banken.

Banken har etablert et rammeverk av styringsdokumenter for området. Det er etablert et elektronisk overvåkningssystem – AHV-klienten, som identifiserer transaksjoner som kan ha tilknytning til utbytte fra straffbare handlinger eller handlinger relatert til terror og sanksjoner. Systemet gjennomfører daglig kontroll av kunder, reelle rettighetshavere og disponenter mot internasjonale terror – og sanksjonslister. AVH-klienten har vært stabil og har fungert godt i 2020. I likhet med andre banker, har vi hatt sterk fokus på antihvitvask-arbeidet de siste årene, med bakgrunn i «Kjenn din kunde»-prinsippet.

Banken har fra 2020 benyttet tjenester fra Eika Økonomiservice og Eika Depotservice. Dette har fungert godt, og er medvirkende til å redusere nøkkelpersonrisiko i banken.

Svikt i IT-løsninger er sannsynligvis den største operasjonelle risiko for en bank av vår størrelse. Banken ønsker å begrense den operasjonelle risikoen gjennom gode styringssystemer og gode kontrollrutiner.

Bankens overordnede og operasjonelle styring av operasjonell risiko er tilfredsstillende.

Andre mulige pilar 2 risikoer

Omdømme:

Omdømmerisikoen er en type operasjonell risiko som på kort sikt er sterkt knyttet til likviditetsrisikoen. Styret finner at risikoen for økt pris eller svekket tilgang på finansiering og/eller lavere inntekter knyttet til eventuelle omdømmeutfordringer, vil kunne dekkes gjennom ordinære endringer i driften. Omdømmerisiko genererer derfor ikke et økt kapitalbehov for banken i første omgang. Vedvarende omdømmesvekkelse kan imidlertid ha betydning for markedets forventning/krav til ansvarlig kapital i banken og følgelig vurderingen av bankens kapitalmål.

Forretningsmessig:

Dette er risikoen for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- og/eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeadferd og endret konkurransesituasjon. Denne typen endringer i ramme-betingelser forutsettes det at banken kan dekke inn gjennom ordinære endringer i driften.

Forsikring:

Banken har en indirekte forsikringsrisiko som er knyttet til virksomheten i Eika Forsikring, som er en del av Eika Gruppen. Forsikringsrisikoen er risikoen for uventede tap på forsikringskontrakter. Risikoen omfatter risiko for tap som følge av at forsikringspremier og reserveringer blir utilstrekkelig for den risiko som tegnes, og derved ikke dekker skadeutbetalinger og kostnader til drift og administrasjon av forsikringsordningene. Eika Forsikring avlaster en betydelig del av den økonomiske risikoen gjennom reassuranseprogrammer. Reassuranse bidrar til resultatutjevning og er risiko- og kapitalavlastende.

Strategisk:

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken har hovedkontor på Kyrksæterøra i Heim kommune, med avdelingskontor på Hitra og Frøya. Banken har en lokal sparebankprofil, og skal være en viktig aktør i utviklingen av lokalsamfunnene gjennom tiltak og finansiering av gode prosjekter. Hemne Sparebank er tilsluttet Eika Alliansen. Bankene i alliansen besluttet ved årsskiftet å inngå ny avtale om dataleveranser med TietoEvry. Avtalen forventes å gi økt utviklingskraft og bedre brukerløsninger.

System:

Myndighetene har fastsatt krav til bevaringsbuffer i tillegg til både systemrisikobuffer og motsyklisk buffer som gjelder alle norske banker. I kapitalbehovsvurderingen for systemrisiko kan disse i praksis regnes som et minstekrav og betraktes som et minstenivå i likhet med pilar 1. I tillegg har myndighetene fastsatt en kapitalbuffer for systemviktige finansforetak. Hemne Sparebank er ikke vurdert å utgjøre en risiko for det finansielle systemet i Norge.

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter				
1	Utsteder	Hemne Sparebank	Hemne Sparebank	Hemne Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloopbergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010821770	NO0010780851	NO0010788268
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	Norsk rett	Norsk rett	Norsk lovgivning
Behandling etter kapitalregelverket				
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Ren kjernekapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Ren kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjonskapital	Ansvarlig obligasjonslån	Egenkapitalbevis
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	30 millioner	30 millioner	81 millioner
9	Instrumentets nominelle verdi	30 millioner	30 millioner	81 millioner
9a	Emisjonskurs	100,00	100,00	105,00
9b	Innløsningskurs	100	100	ikke aktuelt
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld - amortisert kost	Gjeld - amortisert kost	Egenkapital
11	Opprinnelig utstedelsesdato	27.04.2018	15.12.2016	28.04.2017
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Tidsbegrenset	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	Ingen forfallsdato	15.12.2026	IA
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja	Ja	Nei
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	27.04.2023	15.12.2021	IA
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Hvert kvartal- v/rentebet dato	Hvert kvartal- v/rentebet dato	IA
Renter/utbytte				
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserate	3M Nibor + 4,00%	3M Nibor + 2,90%	IA
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei	Nei	IA
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet	Pliktig	Full fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet	Pliktig	Full fleksibilitet
21	Vilkår om rentekning eller annet incitament til innfrielse	Nei	Nei	
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei	
Konvertering/nedskrivning				
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Ja	Nei	IA
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	Alvorlige former for soliditetssvikt		
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	Hel eller delvis		
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A	N/A	
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A	N/A	
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	Annen godkjent kjernekapital	N/A	
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	Hemne Sparebank	N/A	
30	Vilkår om nedskrivning	Ja	Ja	
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	Finanstilsynet	Beregningsforskriften	
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Hel eller delvis	Relevante regler	
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Midlertidig	Relevante regler	
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A	N/A	
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	All annen gjeld	All annen senior gjeld	Fondsobligasjons gjeld
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A	N/A	

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs-regler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	80.908	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	278.453	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	15.885	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser			84
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	22.151	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	397.397	Sum rad 1 t.o.m. 5a	

Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om		34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-37.280	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp)		36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartarisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	

21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (f)
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap		
	herav: filter for urealisert tap 1		
	herav: filter for urealisert tap 2		
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: ...		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	-340	36 (1) (j)
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-37.620	Sum rad 7 tom. 20a,21,22,25a, 25b,26 og 27
29	Ren kjernekapital	359.777	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus
	Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter		
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	30.000	51 og 52
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	30.000	
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	30.000	Sum rad 30, 33 og 34

Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41a, 41b og 41c
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
	herav: ...		
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital		Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	30.000	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	389.777	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	30.000	62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	30.000	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50

Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav:...		
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-0	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggs kapital	30.000	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	419.777	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital		
60	Beregningsgrunnlag	2.075.005	
Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjernekapitaldekning	17,34 %	92 (2) (a)
62	Kjernekapitaldekning	18,78 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	20,23 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	11,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	51.875	
66	herav: motsyklisk buffer	20.750	
67	herav: systemrisikobuffer	62.250	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	0	CRD 131
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	9,34%	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		

Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	39.705	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	2.625	36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver		62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)